

ONS CLUBBLAD: VSG-BULLETIN

jaargang 34 - nummer 73, Januari 2000

Redactie: Rob Boterenbrood, Lambert Korterink en Sape Westra

Het VSG-bulletin is een uitgave van het Veluws Schaakgenootschap te Ermelo, opgericht in januari 1928.

Dit tijdschrift wordt ook uitgegeven in braille, t.b.v. iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen. Voor informatie en opgave:
CBB, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden,
Postbus 131
3850 AC Ermelo

Inhoudsopgave

Van de redactietafel

Geslaagd Rie Timmer rapidtoernooi

VSG 1 wint overtuigend van GOVA 2

Het circuit

VSG 3 wint in Zwolle, ondanks handicap

VSG 3 – Nunspeet 2: 3½ - 2½

Spannende laatste competitieronde

De interne competitie: De Groot – Lunek

VSG presenteert zich op de verenigingsdag

De leer van Steinitz; grootste beweeglijkheid

Probleemstellingen

Van de redactietafel

Het nieuwe millennium is nog maar pas begonnen of er is alweer een nieuw VSG bulletin klaar. De penningmeester schrikt ervan. Dit keer beginnen we maar eens gewoon rustig; een niet al te dik nummer om erin te komen, geen moeilijke artikelen, lekker leesvoer. Alweer een bijdrage van Cor Petersen, artikel nummer 2 uit de feuilleton over de leer van Steinitz en nog veel meer.

De externe competities zijn alweer begonnen, de drie VSG teams zijn dus alweer druk bezig geweest. Het is verheugend om te zien dat de prestaties in de OSBO competitie beter zijn dan vorig jaar. Ook intern is er strijd geleverd. De kampioensgroep is bekend en op het moment dat u dit eest zijn er al een paar rondes gespeeld. Het belooft een zeer spannende strijd te worden.

Aan het begin van ieder jaar organiseren we ons toernooi. Dit jaar was de 17^e editie. Het was weer een groot succes als u het mij vraagt! Complimenten aan allen die een bijdrage aan het welslagen van het toernooi hebben geleverd. We hopen nog jaren door te gaan.

Veel leesplezier maar weer, de redactie

Geslaagd Rie Timmer rapidtoernooi

"Geen enkele wanklank te horen"

Op 22 januari werd ons 17^e rapidtoernooi gehouden. Zoals we gewend waren de afgelopen jaren was het ook deze keer een zeer geslaagd toernooi te noemen. Ruim 90 schakers van veraf en dichtbij hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging om in Ermelo te komen schaken. De deelnemers waren in 15 groepen van 6 en 1 groep van 5 verdeeld. Halverwege de zaterdag sprak voormalig voorzitter en oud VSGer Karel Bekker mij aan: "Geen enkele wanklank te horen hè, het is weer fantastisch georganiseerd". Ik antwoordde hem dat we dat van voormalige bestuursleden hadden geleerd. Hij knikte instemmend en vervolgde zijn wandeling door de speelruimte. Het is geweldig leuk om die 95 schakers een hele zaterdag te zien piekeren, peinzen en plezier te hebben. Om u een indruk te geven van wat er aan vooraf gaat heb ik in dit artikel een aantal voorbereidingen op een rij gezet.

In de bestuursvergadering van oktober stond het Rie Timmer rapidtoernooi als punt op de agenda. Aan de hand van een standaard lijst worden de taken en activiteiten onder de bestuursleden verdeeld. Ook worden afspraken gemaakt over de tijdsperiode waarbinnen de taken moeten worden uitgevoerd. Een van de eerste zaken die wordt geregeld is het op de OSBO-agenda laten plaatsen van de toernooi-informatie. In de novembervergadering wordt de lijst weer op tafel gelegd en worden de gemaakte afspraken nagegaan; heeft iedereen gedaan of voorbereid wat was afgesproken? Een paar taken op een rijtje: de borden, stukken en klokken bestellen, een wedstrijdleider zoeken, spelers voor de invitatiegroep bedenken. In de maand december gaat vervolgens het echte werk pas beginnen; uitnodigingen worden gemaakt, het adressenbestand wordt gecontroleerd, brieven gaan de deur uit, de spelers voor de invitatiegroep worden benaderd en definitieve afspraken worden met hen gemaakt.

De weken voor het toernooi druppelen de aanmeldingen telefonisch, schriftelijk en per e-mail binnen. Wanneer bekend is hoeveel deelnemers er ongeveer zullen zijn worden door Rob en Ilse Hollmann de prijzen gekocht. Al vanaf het begin ontvangen de drie hoogst eindigende schaker van elke groep een prijs in natura. Voor 16 groepen zijn dat dus 48 prijzen!

De donderdagavond voor het toernooi worden aan de hand van de aanmeldingen de groepen gevormd. Hierbij zijn bepalend de rating van de

deelnemers, de vereniging waarvan iemand lid is en de scores in voorgaande Rie Timmer rapidtoernooien. Voorheen werd de indeling met de hand en uit het hoofd gedaan. Tegenwoordig maken we dankbaar gebruik van de technische mogelijkheden van de computer; met behulp van Excel (een rekenprogramma) worden groepen, wedstrijdkaartjes, uitslagenformulieren, groepskaarten, grote uitslagbladen en een blad voor de verenigingsprijs gemaakt. De volgende dag wordt alles nog een keer gecontroleerd en in de goede volgorde gelegd. Vrijdagavond wordt de speelruimte ingericht; tafels en stoelen sjouwen, schaakborden, stukken en klokken plaatsen en natuurlijk nog even snel een spelletje spelen. Gelukkig maken vele handen licht werk en na een paar uur staat de aula van college Groevenbeek te wachten op de dag die komen gaat. Zaterdag wordt er ook nog hard achter de schermen gewerkt. Voor de gemiddelde deelnemer aan ons toernooi is niet duidelijk wat er op de speeldag door bijvoorbeeld het wedstrijdsecretariaat wordt gepresteerd. Rob Hollmann en Anton Reijngoudt verwerken in snelschaaktempo de uitslagen van de ruim 400 partijen die op deze dag worden gespeeld, de stand om de verenigingsprijs wordt cumulatief in procenten bijgehouden. Ook worden de plaatsen van de niet verschijnende deelnemers (griep of vergeten) en de wensen van de paar niet genoteerde aanmelders op het laatste moment nog verwerkt in de groepsindeling; iedereen wil tenslotte zoveel mogelijk schaken op zijn eigen niveau. Na het korte openingswoord van de voorzitter kan worden overgegaan tot een stukje schaaksentiment, schaakrealiteit en schaakhistorie. Midden in de voorbereidingen denk je wel eens of het toernooi nog moet worden voortgezet, maar wanneer je al die mensen ziet genieten, dan is zo'n vraag plotseling heel ver weg.

VSG 1 wint overtuigend van GOVA 2

"een onverwacht grote overwinning"

Op 11 januari speelde het eerste VSG team tegen GOVA 2 uit Velp. Het gold een wedstrijd voor de OSBO in de 1^e klasse A. De stand in deze klasse is opmerkelijk: na drie ronden hebben 4 teams 4 matchpunten en 4 teams hebben 2 matchpunten. Ongekend spannend dus, alle teams hebben nog volop kans op een goede eindklassering en zelfs op het kampioenschap. VSG 1 behoort bij de teams met 4 punten (daarmee staat het op de 3^e plaats) terwijl GOVA 2 punten heeft. De Velpenaren wonnen echter wel zeer verrassend van koploper MSV uit Meppel, nota bene met twee spelers minder! We waren dus gewaarschuwd en dat gewaarschuwde mensen voor twee tellen bleek na afloop van een enerverende avond.

Eerst maar eens even een openingsrondje langs alle borden. Ernst Keijer op bord 1 speelt een onregelmatig soort Slavisch. Wit komt beter uit de opening (ontwikkelingsvoorsprong), Ernst zijn koning blijft lang op e8 staan. Andries Mellema speelt aan het 2^e bord zijn bekende loperspel. Er komt een gelijke stand op het bord. Jan Lambrechts, bord 3, krijgt een tussenvorm van het Engels en het Konings Indisch met c5 voor elkaar. Jan wordt, in tegenstelling

tot de normale varianten, actief op de damevleugel. Theo Janssen zien we niet meer zo vaak op de clubavonden, maar extern blaast hij zijn schaakpartij zeker mee. Zoals gewoonlijk ruilt Theo in de Slavische opening op de derde zet de zwarte pion op d5. Hierdoor verdwijnen veel theoretische voortzettingen. Sape Westra speelt op het 5^e bord zijn geliefde Marshallvariant van het Spaans. Al snel staat er een explosieve stand op het bord. Ferry Lunek zet zijn partij rustig op vanuit de Spaanse opening. Hij verzuimt echter de zet h3 en krijgt te maken met een lastige penning van het paard op f3. Gerard de Hoop speelt met zwart een mengvorm van Pirc en Konings Indisch. Al snel in de partij volgt een grote afruil. Beide spelers vervolgen met 2 torens, 7 pionnen en een koning. Rob Boterenbrood lijkt een Ponziani te spelen (e4/e5, Pf3/Pc6, c3) maar volgens hem is dat het toch niet. De eerste opzet is echter in Robs handen een machtig wapen. Hij rocheert niet en schuift op de koningsvleugel met zijn pionnen aan. Tot zover de opening.

Tot ongeveer 23.00 uur zijn alle partijen nog bezig, maar daarna vallen de beslissingen snel achter elkaar. Gerard probeert het gelijk staande eindspel nog wel initiatieven te nemen, maar zijn tegenstander ontzenuwt alle mogelijke dreigingen en het wordt remise. Theo krijgt een steeds betere stelling en kan winnen. Tot 3x toe zet hij echter verkeerd voort, verliest een kwaliteit en uiteindelijk de partij. Robs stelling lijkt te verzanden; diagonalen worden dichtgeschoven en het ruimtevoordeel lijkt onvoldoende. Onverwacht schuift Rob echter zijn a-pion op. Daarmee opent hij nieuwe lijnen en staat zwart plotseling verloren. De Velpenaar laat zich niet mat zetten. Hij geeft voortijdig op. De tegenspeler van Sape steekt veel tijd in het oplossen van zijn stellingsproblemen. Hij heeft een verkeerd plan gebruikt en moet daarvoor boeten. Sape zet krachtig door en na 28 zetten staakt wit de strijd; hij raakt zijn dame die naar h1 is verdrongen kwijt. Andries heeft na een sterk gespeeld middenspel een pion gewonnen. In het eindspel kan hij zich uitleven; koning + 6 pionnen tegen koning + 5 pionnen. Dit is voor Andries niet moeilijk; gebruik makend van tempovoordelen wint hij gladjes. Jan weet zijn spel op de damevleugel goed door te zetten. Hij gaat aan de hand van het thema "pionnenmeerderheid" aan de slag en schuift de torens, dame en natuurlijk de pionnen naar de juiste velden. Er ontstaat een niet meer te pareren matdreiging en wit geeft op. Ferry Lunek krijgt te maken met

een verbrokkelde pionstelling op de koningsvleugel. Hij weet de vitale velden goed onder controle te krijgen en geeft geen kansen weg. Door het bekende laveren met de stukken krijgt hij een gevaarlijke vrijpion. Zwart probeert nog wel wat, maar hij staat reeds verloren. Wanneer Ferry ook nog een pion offert voor directe promotiedreigingen geeft de tegenspeler zich gewonnen. Ernst heeft snode plannen. Hij lijkt zijn tegenstander uit te dagen door de koning lang in het centrum te houden. Wit lijkt ene pion te kunnen winnen, maar hij hapt niet toe.

Ernst blijft koel, wit investeert veel tijd. Om 10 voor 12, de stelling is inmiddels in wits voordeel, offert Ernst een kwaliteit voor (voor de omstanders in ieder geval) vage aanvalskansen. Zwart gokt echter op wits speelwijze en zijn tijdnood. Uiteindelijk blijkt het een goede gok te zijn, wit laat zich verrassen en kan kiezen tussen stukken achter raken of mat gaan. Hiermee is de eindstand

gekomen op 6½ - 1½!

HET CIRCUIT

(aflevering 2)

Zaterdag 8 januari 2000 ging ik naar het toernooi van de Combinatie uit Harderwijk. Normaal gesproken ga ik begin januari altijd naar het gezellige toernooi van de c.s.v. "Ons Genoegen" uit Amersfoort, maar dit toernooi was ook op 8 januari en ja, Harderwijk is dichterbij, De Combinatie is de club waar ik ooit begonnen ben en ik hoopte er een enkele clubgenoot aan te treffen. Wat het laatste betreft werden mijn stoutste verwachtingen, overtroffen. Sape Westra, Andries Mellema, Mark de Graaf, Wido Sparling en Lambert Korterink brachten het aantal aanwezige VSG-ers op zes. Had mijn schrijfseltje van de vorige keer al zoveel succes?

Het toernooi werd verspeeld volgens systeem Amsterdam, dat wel zeggen eerst 3 voorronden in groepen van 4, daarna de eindronde in groepen van 8. Ieder kreeg 10 minuten per persoon per partij en er waren totaal 32 deelnemers.

Het toernooi was een groot succes voor het VSG. In de voorronden haalde Sape liefst 7.5 punten (er was maar één deelnemer met 8 punten), Andries en ik haalden er 7, Mark 5,5, Lambert 4 en Wido 3,5, waardoor liefst 4 leden wisten door te dringen tot de finale groep A. Helaas werd de eerste prijs niet door ons binnengehaald, die was voor Huyzer uit Lelystad, een schaker met nu nog een Elo van 1900, maar vroeger, toen hij nog bij H.S.G. uit Hilversum speelde, was dat zeker 200 punten hoger. Met een halfje achterstand werd Andries tweede en ik zelf, met evenveel punten, derde. Ik heb het hele toernooi maar 2 partijen verloren, beide van Andries, en er was dus voor mij één V.S.G.-er te veel. Sape en Mark lieten in de eindronde wat veel punten liggen, hoewel Mark nog wel Andries op remise hield. Wido en Lambert plaatsten zich in de eindronde voor groep C, waarin Wido heel verdienstelijk met 5 uit 7 derde werd en Lambert niet helemaal zijn dag had.

Ik vond het een gezellig toernooi waar ik volgend jaar weer graag naar toe ga, met voor mij als kleine minpuntjes de prijzen die uit geld bestaan en het lange wachten op de indelingen. Er zal toch wel een computer programma van het systeem Amsterdam bestaan dat nauwkeuriger en vlugger de indelingen maakt?

Zaterdag 22 januari nam ik natuurlijk (voor de zoveelste keer) aan ons eigen toernooi deel. Het was weer ouderwets gezellig en veel deelnemers zie je ieder jaar terug, het bewijs dat het toernooi in de smaak valt. Met uitzondering van Wim Jongejan en Cees Doets en misschien nog een enkeling viel de oogst aan gescoorde punten bij de V.S.G.-ers wat tegen. Volgend jaar maar beter en de teamprijs zullen we, gezien de "wet van de grote getallen", wel nooit winnen. Het valt me wel ieder jaar weer op dat veel spelers voor de prijsuitreiking naar

huis gaan. Dat is te voorkomen door helemaal aan het einde na de prijsuitreiking een verloting met enkele aardige prijsjes te houden. Voor een volledig verslag zal men elders in dit blad terecht kunnen.

De komende toernooien: Epe (febr.), Nijkerk misschien (maart), Zetten voor senioren (maart) en Huizen (maart).

Cor Petersen

VSG-3 wint in Zwolle, ondanks handicap

Beslissende combinatie van Dirk Jan Hop

Er was enig geharrewar over de waarop gespeeld moest worden. Eureka, de club die huist in een vervallen maar in renovatie zijnd gebouw in het centrum van Zwolle, speelt op de donderdag. Dat is vervelend, want tenminste Piet Hein Bleeker en ik konden niet op die avond. Op mijn telefonisch verzoek om de borden 2 en 3 op een andere avond te spelen Eureka het voorstel om voor de gehele rmatch toch de dinsdag aan te houden, onder voorbehoud dat alle teamleden daarmee instemden. Ik heb daarop onze teamleden ingelicht, eerst ook onder voorbehoud en later, toen Eureka de dinsdag bevestigde, definitief Tenminste dat dacht ik, maar zeer ongelukkig wist Bauke van Hulst van niets en stond op de eerder geplande donderdag tevergeefs klaar om naar Zwolle te gaan. Hoe dat kon? Ik weet het niet maar ik druk mijn spijt uit over mijn kennelijke verzuim. Voor de nieuwe datum, dus voor 14 december was Bauke niet beschikbaar, dus we misten onze 1^e bord speler plus de 2^e auto voor het vervoer. Thom Paulus viel in voor Gert van Heeringen. Op de speeldag zelf moest Wido Sparling afbellen, maar ik vond gelukkig Dirk Jan Hop om in te vallen. We waren met 5 man, een 6^e kon niet, daarop is mijn auto niet berekend.

Gezegd moet worden dat de mensen Eureka 2 ons buitengewoon vriendelijk ontvingen en de koffie was gratis. De speelgelegenheid echter was vanwege de verbouwing een lange, slecht verlichte, tochtige en rommelige gang, niet prettig maar nood breekt wetten. We begonnen dus met een 1 - 0 achterstand in de volgende opstelling:

bord 2 Lambert Korterink

bord 3 Piet Hein Bleeker

bord 4 Harry Boer

bord 5 Thom Paulus

bord 6 Dirk Jan Hop

Na een klein uur spelen stonden alle borden voor ons redelijk tot goed, maar

kort daarna moest Harry Boer opgeven wegens dubbel stukverlies na een black-out. De stand was 2 - 0. Piet Hein Bleeker had 8 minuten verbruikt tegen zijn opponent meer dan een uur en kon even later de volle winst melden. Binnen een half uur daarna konden ook Thom Paulus en ik de stukken weer in het doosje doen, met de volle winst op zak. De stand was 2 - 3 en alles hing af van Dirk Jan Hop. Dirk Jan had de slechtste plaats, in een donkere hoek en bij een deur die voortdurend open en dicht ging. Toen het 2 – 3 was geworden stond Dirk Jan (met zwart) 2 pionnen achter. Hij dacht lang na, erg lang zelfs, zoals hij gewoon is te doen, en met nog maar net 10 minuten op de klok deed hij een zet die niemand verwacht had. hij pakte met zijn paard een gedekte pion en bleek daarmee de verdediging van wit helemaal te overrompelen. Hij kon zich zelfs veroorloven om af te zien van dame winst en won enige zetten later door mat met paard en dame, met nog 8 minuten speeltijd over. Eindstand: 2 - 4.

Volgende tegenstander: Nunspeet 2, thuis op dinsdag 11 januari 2000.

Lambert Korterink

VSG 3 - Nunspeet 2: 3¹/₂- 2¹/₂

Op 11 januari ontvingen wij het geduchte tweede team van Nunspeet, een moeilijke klus veronderstelden wij.

VSG 3 speelde in de volgende opstelling:

1. Bauke van Huist
2. Gerwin de Groot
3. Wido Sparling
4. Piet Hein Bleeker
5. Harry Boer
6. Thom Paulus

Al na een uur spelen moest Harry Boer (met zwart) erkennen dat mat niet meer te vermijden was. In de opening had hij een pion gesnoept van zijn tegenstander, maar die kreeg daardoor zoveel ruimte en tempo dat bij de zwarte koning kon opsluiten en vervolgens mat kon zetten. Dat ging allemaal zo gesmeerd dat wij vonden dat Harry wel een erg sterke tegenstander had getroffen. Een rondje langs de borden leerde dat Bauke van Hulst, ten koste van een pion, een zeer agressieve opstelling had bereikt met een paard in de functie van "zeeslang" en begin van een aanval op de koning. Gerwin de Groot was bezig zijn favoriete spel te ontvouwen, hij schoof zijn pionnen naadloos tegen die van zijn opponent en manoeuvreerde duidelijk naar remise (of een foutje van zijn tegenstander?). Wido Sparling, met zwart, had een felle aanval op de onderste rij van wit ingezet; de afloop was nog onduidelijk maar hem moest een goede kans op winst worden toegedicht. Piet Hein Bleeker had het kennelijk naar zijn zin, hij stond overwegend hoewel de weg naar winst nog erg

lang was. Thom Paulus, tenslotte, zette zijn goede vorm van de laatste maanden voort en koerste met steeds goede zetten naar de volle winst. Een half uurtje later had Gerwin de Groot inderdaad de beoogde remise bereikt; beide spelers hadden de stelling zo vastgezet dat ze geen kant meer opkonden. Aan bord 1 was Bauke van Hulst nog steeds doende zijn dreiging tegen de witte koning op te voeren toen zijn opponent, de bekende heer Cozijnse, onverhoeds een zet deed die als verdedigend was bedoeld maar die het veld vrijmaakte voor een familieschaak van koning en dame door het ver opgerukte paard. De heer Cozijnse gaf meteen (terecht) op. Weer een half uurtje later had Thom Paulus zijn tegenstandster zodanig overspeeld dat die moest capituleren. Thom had er een goede partij van gemaakt; hij speelde steeds weloverwogen en positiegericht en wist tenslotte de vijandelijke koning mat te zetten op de onderste lijn. Wido Sparling met zwart, stond nog steeds overwogen, maar was toch een beetje vastgelopen in de verdediging van zijn tegenstander. Hij besloot toen zijn dame om te spelen naar de andere vleugel om vandaar in de witte stelling in te breken. Een paardzet van wit deed de wegschaal plotseling omkiepen omdat zijn zwarte dame werd aangevallen en tevens mat dreigde. Wido bracht zijn dame in veiligheid (?) maar toen kon het witte paard de zwarte koning schaak zetten en tegelijkertijd de dame aanvallen. Teleurgesteld moest Wido opgeven. Piet Hein Bleeker, met wit, zat nog steeds met een glimlach achter zijn stukken. Gezegd moet worden dat zijn stelling na afruil van een der torens niet gemakkelijk tot winst was te voeren. Een tijdlang schoven beide partijen behoedzaam met koning en toren heen en weer totdat zwart besloot iets anders te doen. Hij gaf daarmee de doorgang vrij voor de witte toren naar de ongedekte zwarte pionnen en Piet Hein kon de partij knap tot de volle winst leiden. Eindstand 3½- 2½ voor VSG.

Spannende laatste competitieronde

Spanning en sensatie in de interne competitie

Op 17 januari werd de laatste ronde van de interne competitie gespeeld. Na deze avond vindt de afscheiding van de kampioensgroep plaats. Voor de eerste maal gaan 6 schakers in een enkelrondige competitie uitmaken wie zich dit seizoen kampioen van het VSG mag noemen. De eerste 4 plaatsen van de kampioensgroep stonden al vast, voor de 5^e en 6^e plaats waren nog verscheidene spelers in beeld. Het werd een spannende avond.

De VSG-ers die voor de twee open plaatsen in aanmerking kwamen waren Uri Vecht, Cor Petersen, Gerwin de Groot, Ferry Lunek, Sape Westra en Rob Boterenbrood. Via ingewikkelde bespiegelingen kon de een bij verlies van de ander zich plaatsen, zouden een paar mensen zich niet plaatsen bij winst van een derde en ga zo maar door. In ieder geval moest er gespeeld worden en aan het begin van de avond was nog niets duidelijk. De computer had voor een zeer interessante indeling gezorgd:

Rob Boterenbrood - Gerwin de Groot

Cor Petersen - Andries Mellema (reeds geplaatst)

Uri Vecht - Ernst Keyer (reeds geplaatst)

Ferry Lunek - Sape Westra

Er werd op verschillende borden fel van start gegaan, scherpe stellingen ontstonden, verzuchtingen werden geslaakt, wanhoopskreten ingeslikt en hoopvolle blikken op eigen en andermans bord geslagen. Cor Petersen kwam redelijk uit de Franse opening van Andries. Deze leek weliswaar aanvalskansen te krijgen op de lange rochadestelling van wit, maar Cor wist alle dreigingen in de kiem te smoren, verdiende een remise en daarmee een zeer terechte plaats bij de laatste zes. Verdient omdat Cor vanaf het begin van de competitie bovenin heeft meegedraaid en daardoor veel topspelers tweemaal tegenover zich zag. Dit in tegenstelling tot de andere gegadigden. Zij hadden het begin wat rustiger aan gedaan.

De overige drie partijen ontwikkelden zich grillig. Rob Boterenbrood kreeg een betere stelling, maar van Gerwin is bekend dat hij graag en goed verdedigd. Menigeen heeft dat gemerkt in de afgelopen maanden! Uri kreeg een iets mindere stelling tegen Ernst; hij zou het waarschijnlijk niet redden, want alleen bij winst zou Uri zich plaatsen. Sape en Ferry streden een moeilijke partij vanuit het loperspel. Sape kwam iets beter te staan, maar hoe zet je een betere stelling om in winstkansen?

Bijna tweederde van de avond zat erop.

Rob won gedecideerd van Gerwin die geen verweer had tegen de opstormende witte stukken (loper, paard en dame). Gerwin was daardoor uitgeschakeld voor de 6^e plaats, terwijl Rob moest toekijken wat de anderen zouden doen. Uri leek kansjes te krijgen, Ernst speelde blijkbaar iets te afwachtend. Sape en Ferry waren in een onduidelijke strijd gewikkeld; het voordeel van Sape was genivelleerd en Ferry maakte zich op voor snode plannen. De witte dame en torens werden door Ferry vakkundig op de halfopen g-lijn geposteerd, Sape kwam beduidend minder te staan. Door goed te verdedigen echter leken de kansen plotseling te keren; op de damevleugel pakte zwart de open b-lijn en daarmee trok Sape het initiatief weer naar zich toe. Door de lijn te verlaten gaf hij echter alle troeven in handen van zijn tegenstander. Die wist er wel raad mee en won op fraaie wijze. Vrijwel tegelijkertijd wist Uri een eindspel van dame tegen toren vakkundig te winnen. Daarmee was het pleit aan alle kanten beslecht en de samenstelling van de kampioensgroep een feit; Ismael Yamshedi, Jan Lambrechts, Ernst Keyer, Andries Mellema, Cor Petersen en Uri Vecht strijden dit keer om de hoogste prijs. Over 5 ronden zullen we weten wie de kampioensbeker een jaar in zijn bezit mag hebben.

De interne competitie

In de interne competitie waren, zoals uit vorig artikel blijkt, vooral de laatste wedstrijdronden erg belangrijk. Iedereen die nog een kansje op plaatsing in de kampioensgroep dacht te hebben spande zich tot het uiterste in. Tot de kanshebbers behoorden op 4 januari Gerwin de Groot en Ferry Lunek. Zij speelden een scherpe partij die Ferry had moeten winnen. Door sterk te verdedigen greep Gerwin echter een laatste strohalm.

G. de Groot F. Lunek

1. **d2-d4, f7-f5**
2. **c2-c4, e7-e6**
3. **g2-g3, Pg8-f6**
4. **Lf1-g2, d7-d5**
5. **Pg1-f3, Lf8-e7**
6. **0-0, 0-0**
7. **b2-b3, b7-b6**
8. **Lc1-a3 ... Deze zet komt niet voor in de openingstheorie. Volgens de computer is nu het beste Lxa3, Pxa3 Lb7, Pg5 Te8. Ferry doet het echter op zijn manier en die pakt goed uit....,**

c7-c5

9. **d4xc5, b6xc5**
10. **c4xd5, e6xd5 ... Natuurlijk niet Dxd5?? vanwege het gemene Pg5 met allerlei dreigingen....,**
11. **Pb1-d2, Pf6-e4**
12. **Ta1-c1, Lc8-b7**
13. **Pf3-e5, Dd8-a5**
14. **Pd2-b1, f5-f4**
15. **Pe5-d3 ... De witte druk op c5 neemt toe....,**

Pb8-d7

16. **g3xf4, Ta8-c8**
17. **Dd1-e1, Da5-b6**
18. **Kg1-h1, Le7-h4**
19. **Tc1-c2, Tf8-f6 ... Omdat wit de druk op c5 niet kan omzetten in concrete acties, neemt zwart het initiatief. Met zijn stukken verovert hij vitale velden, lijnen en diagonalen. Daardoor ontstaan allemaal dreigingen. De vraag is dan ook hoelang wit het nog volhoudt....,**
20. **Pb1-d2, Tf6-g6**
21. **Lg2-h3, Db6-c6 ... Er zijn in ieder geval twee betere mogelijkheden: c4 en d4. Zwart krijgt dan machtige dreigingen en overloopt de witte stelling binnen een paar zetten. De tekstzet is overigens ook niet slecht....,**
22. **Tf1-g1 ... Nu blijkt het verschil tussen c4 of d4 en Dc6; wit krijgt d.n.v. Tg1 weer nieuwe kansen om de zwarte dreigingen te nivelleren**

Pe4xf2+

23. **Pd3xf2, d5-d4+**

24. **Pd2-f3, Tc8-e8**

25. **Lh3xd7.....**

Direct verliezend; zwart kan nu met Dxf3!! zijn overmacht tonen en tactisch winnen. Ferry ziet echter iets anders

25., **Dc6xd7**

26. **De1-f1, Te8-e3**

27. **Tg1xg6, h7xg6**

28. **Kh1-g1 ... Zwart heeft inmiddels een stuk in zijn aanval gestoken. Toch loopt zijn aanval niet meer gesmeerd. De volgende ruil is niet juist**

...., **Lh4xf2+**

29. **Df1xf2, Lb7xf3**

30. **e2xf3, g6-g5**

31. **f4xg5, Te3-c3**

32. **La3xc5, Dd7-f5**

33. **Tc2xc3, d4xc3**

34. **Lc5-e3, Df5-b1+**

35. **Kg1-g2, c3-c2**

36. **Df2-d2, Db1xa2**

Dd2-d8+ ... en zwart gaf zich gewonnen. Ferry begon sterk, maar Gerwin deed zijn naam als verdedigingskunstenaar alle eer aan.

VSG presenteert zich op verenigingsdag

Op 29 januari werd door de beheerscommissie van de Dialoog een verenigingsdag georganiseerd. Doel van deze dag was dat diverse verenigingen zich zouden presenteren aan de Ermeloose bevolking. Ook het VSG had zich aangemeld. Iedere vereniging kreeg een kraampje toebedeeld, waarin de "marktwaar" kon worden uitgesteld. De VSG delegatie had een aantal dingen meegenomen: het demonstratiebord met de magnetische stukken, twee schaakborden met stukken, twee schaakklokken, VSG bulletins, flyers en

papieren met daarop algemene informatie over onze schaakvereniging. Op het demonstratiebord was een probleemstelling neergezet die door de aanwezigen kon worden opgelost. Onder de goede oplossers wordt een boekenbon verloot. Ook konden bezoekers hun schaaktalenten meten met een paar aanwezige VSG-spelers. Om goed 9.00 uur richtten we ons kraampje in. Het was een gezellige drukte in de hal van de Dialoog. Ruim 30 verenigingen hadden aan de oproep zich te presenteren gehoor gegeven. Muziekverenigingen, de hondenclub, zangkoren, het gilde van wijnmakers, De Zonnenbloem, lofprijs dansen en nog veel meer. Wethouder Meyer opende om 10.00 uur deze dag. Toen was het wachten op het publiek. 's Ochtends liet het publiek het vrij massaal afweten. Gelukkig hadden de VSG-ers elkaar om partijtjes tegen te schaken.

's Middags was er aanmerkelijk meer belangstelling; vanaf 14.00 uur begon de menigte op te dringen. Veel mensen bleven bij de kraampjes staan en keken belangstellend wat er in de aanbieding was. Ook bij de VSG-kraam stonden regelmatig mensen met vragen. We konden informatie geven over onze vereniging, over het schaakspel en over schaken in het algemeen. Een enkeling had er veel interesse voor. Alhoewel we geen nieuwe leden hebben kunnen noteren, was het toch een geslaagde dag. Allen die vanuit het VSG eraan hebben meegewerkt willen we van harte bedanken!

De leer van Steinitz (2)

Grootste beweeglijkheid

In het bulletin van afgelopen december zijn we begonnen met het eerste van een serie over de leer van Steinitz. Deze onderscheidde een aantal kenmerken aan de hand waarvan een plan moet worden gemaakt. Dit keer wordt de beweeglijkheid van de stukken onder de lopen genomen. "Men dient de stukken zo op te stellen dat ze zoveel mogelijk velden beheersen, waar hun beweeglijkheid maximaal is". Hiermee verwoordt Euwe de gedachte van Steinitz omtrent het te behandelen thema.

In een schaakpartij moeten de spelers voortdurend keuzes maken; waar zet ik mijn stukken neer, doe ik een zet met een pion of niet, welk stuk ruil ik af en welke laat ik staan, enzovoort. Met ons thema in het achterhoofd kunnen deze vragen worden benaderd. Zorg er steeds voor dat je stukken op velden komen waar de beweeglijkheid maximaal is, zet de pionnen niet op velden waardoor ze je stukken in de weg staan, ruil passieve en onbeweeglijke stukken af en wees zuinig op je actieve stukken. Bijna iedereen kan zich wel een voorstelling maken van beweeglijkheid in de praktijk van het schaakspel; een toren op h8 die belemmerd wordt door een koning op g8 en een pion op h7 bijvoorbeeld, of een loper die achter de eigen pionnen vast staat.

Materieel is de stand in evenwicht, toch staat zwart veel beter omdat zijn paard en koning een grotere beweeglijkheid hebben dan de witte koning en loper. In elke fase van een partij kan de grootste beweeglijkheid de doorslag geven. In de opening leidt dit dikwijls tot blijvend voordeel, wat door de bezitter ervan in een latere fase wordt verzilverd. En nu voorbeeld uit de grootmeesterpraktijk. Jan Timman speelde in 1979 de volgende partij tegen Kagan.

1. e2-e4, c7-c5 2. Pg1-f3, Pb8-c6 3. Lf1-b5, g7-g6 4. 0-0, Lf8-g7 5. Tf1-e1, Pg8-f6 6. c2-c3, 0-0 7. h2-h3, a7-a6 8. Lb5xc6. Wit verzekert zich van een blijvend voordeel bestaande uit ruimtelijk overwicht, d7xc6 9. d2-d4, c5xd4 10. c3xd4, Pf6-d7 11. Pb1-c3, e7-e5 12. Lc1-g5, Dd8-b6 13. Pc3-a4, Db6-b5 14. d4-d5, Pd7-b6 15. Pa4xb6, Db5xb6 16. Lg5-e7, Tf8-e8 17. d5-d6.

De loper op g7 kijkt tegen zijn eigen pion op e5 aan, terwijl de loper op c8 ook niet veel velden tot zijn beschikking heeft. Lc8-d7 18. Dd1-d3, Db6-b5 19. Dd3-c2, c6-c5 20. Te1-e3, Ta8-c8 21. a2-a4, Db5-a5 22. Te3-c3, c5-c4 23. Tc3xc4, Tc8xc4 24. Dc2xc4, Te8-c8 25. Dc4-b3, b7-b5. De loper op d7 is voortdurend gebonden aan dit veld, vanwege de dreiging die er van de witte vrijpion op d6 uitgaat. Ook daardoor kan beweeglijkheid een partij beslissen. 26. Pf3-g5, Tc8-c4 27. Db3-f3, f7-f5 28. e4xf5, e5-e4 29. Pg5xe4, g6xf5 30. Pe4-f6+, Lg7xf6 31. Le7xf6, Kg8-f7 32. Lf6-c3. Hier gaf zwart het op. Bijna de hele partij heeft Timman de grootste beweeglijkheid gehad. Op het moment dat zwart zich daaraan leek te ontworstelen kon de Nederlandse grootmeester op tactische wijze toeslaan; zo is het ene kenmerk overgegaan in een andere.

Combineer mee met VSG

Dit keer een paar luchtige "probleempjes". Ik heb ze uit verschillende bronnen verzameld. De oplossingen staan niet in dit bulletin, u zult ze zelf moeten vinden!

Probleem 1.

Wit geeft mat in 3 zetten

Probleem 2.

Wit geeft mat in 4 zetten.

Probleem 3.

Probleem 4.

Wit geeft mat in 3 zetten

Probleem 5.

Zwart geeft mat in 4 zetten.

De eerste diagramstelling leverde nogal wat problemen op bij toch wel gerenommeerde VSGers. Ziet u wellicht sneller hoe de strijd tussen dame en looper kan worden beslecht?

Zwart speelt en wint